

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.—, večji inserati petič vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo

Ljubljana, Knaflcova ul. 5

Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:

MARIBOR, Grajski trg 8. —

NOVOMESTO, Ljubljanska cesta, tel. št. 26.

Račun pri pošti: ček. zavodu v Ljubljani št. 10.351

CELJE, Kocanova ulica 2. — Tel. 190.

JESENICE, Ob kolodvoru 101. —

OFENZIVA PROTI MACDONALDOVI VLADI

Delavska vlada v ognju konzervativcev, liberalcev in radikalnih levičarjev. Macdonald grozi z razpustom parlamenta in razpisom novih volitev.

London, 22. maja. Sir Oswald Mosley, kancelar lancasterske vojvodine in član vlade, ki je skupno z lordom Thomasom proučeval sredstva za rešitev problema brezposelnosti, je po dolgotrajni seji z ministrskim predsednikom in ministrom za delo Thomasom podal demisijsko. Ta dogodek je vzbudil v angleških političnih krogih veliko znežico, čeprav se je pričakovalo. Mosley je bil znan po svojih radikalnih predlogih za omiljenje brezposelnosti. Že od prvega početka je bilo jasno, da vlada ne bo mogla sprejeti predlogov spomenice Oswalda Georga Lansburyja in Toma Johnstona, naj najame vlada veliko posojilo za javna dela in zniža število industrijskih zaposlenih z zvišanjem šolske dobe in z znižanjem starostne dobe za penzijo. Na ta način bi se število industrijskih delavcev znatno zmanjšalo, kar bi starejši delavci stili v pokoj. V vladnih krogih je nastal proti tem predlogom oster odpor, ker bi njihova izvedba teh mer v ogromni meri obremenila državni proračun. Iz teh vzrokov je Mosley demisijskiiral.

London, 22. maja. AA. Na večerjajši seji spodnje zbornice je sir Oswald Mosley poročal o vzrokih, ki so ga prisilili, da je izstopil iz vlade. Mosley je v svojem poročilu prečital pismo Macdonaldu, v katerem je poročal, da je 23. januarja predložil

spomenico o brezposelnosti in omenil v pismu, da je prišel do zaključka, da ne more več nadaljevati svojega dela. Ministrski svet je nato imenoval odbor, ki je predložil poročilo, v katerem ni samo odklonil v celoti Mosleyeve spomenice, temveč tudi zavzel stališče, ki bi onemogočilo popolnoma uspešno izpremembo dosedanje politike. V pismu zaključuje Mosley, da iz častnih razlogov ni mogel več ostati član vlade in da bo ostal tudi v zadnjih vrstah lojalen član delavske stranke.

London, 22. maja. Politični položaj se je v zvezi z naraščajočo brezposelnostjo tako posušil, da se v političnih krogih z vsjo resnostjo razpravlja o možnosti razpusta parlamenta in razpisa volitev. Neposredni povod za ta razmotrivanja je dal odstop Oswalda Mosleya, kancelarja lancasterskega, ki mu je bilo poverjeno proučevanje brezposelnosti. Kriza bo dosegla vrhunec v sredo, ko se bo vršila na zahtevo konzervativcev ponovna debata o problemu brezposelnosti in se bo ponovno glasovalo o proračunu ministr. za delo. Macdonaldova vlada je sedaj izpostavljena napadom od treh strani. Konzervativci so načeli nasprotnik delavske vlade, liberalci pobijajo vladno politiko. Macdonaldu pa se je uprilo tudi levo krilo lastne stranke, tako, da ni siguran niti njene neomejene podpore. Če

se bodo liberalci in levičarski poslanci delavske stranke pri tej debati vzdrževali glasovanja, kakor se napoveduje, bo ostala vlada v manjšini, kar bo imelo za posledico izbruh teže notranje krize. Konzervativci so pričeli svojo ofenzivo proti delavski vladi tudi v razorožitvenem vprašanju. Na njihovo zahtevo, naj bi spodnja zbornica določila 11 članski odbor, ki naj bi proučil čl. 3. londonske pogodbe, pri čemur bi imel odbor pravico, da pregleda vse dokumente, vsa poročila in zaslisi tudi priče. S tem hoče konzervativci desavoirat Macdonaldovo mirovno politiko in jo predstaviti kot opasno za varnost angleškega imperija.

V političnih krogih zatirajo da je Macdonald odločil napraviti neprestanim političnim borbam konec. Najprej hoče razčistiti razmerje v lastni stranki. Jutri bo seja strankinega vodstva na kateri bo Macdonald zahteval zaupnico. Obenem bo Macdonald obvestil vodstvo stranke, da bo takoj predlagal razpust parlamenta in razpis novih volitev, če mu ta zaupnica ne bo izrečena soglasno. S tem hoče prisiliti levičarsko strujo v stranki, da se podredi strankarski disciplini ali pa popolnoma razčisti položaj. Prav tako namerava Macdonald predlagati razpust parlamenta in razpis volitev v primeru, ako bi bila vlada s spodnjo zbornico poražena v debati o brezposelnosti.

Razorožitev „Heimwehra“

»Heimwehr« zahteva, naj se razoroži socialistični »Schutzbund« pod njegovim nadzorstvom — Kritični dnevi v Avstriji

Dunaj, 22. maja. Že več dni razpravljajo v političnih krogih o veliki napetosti, ki je zavladala zlasti zadnje dni med vlado in »Heimwehrom«. Zvezni kancelar dr. Schober je namreč trdno odločen, izvesti notranjo razorožitev raznih strankarsko-bojnih organizacij, ki povzročajo s svojimi oboroženimi pohodi in izleti stalno vznemirjenje vse javnosti in vedno bolj ogrožajo javni mir in red. Že danes ali najkasneje jutri bo predložen parlamentu poseben zakon, ki določa, da smejo nositi orožje samo pripadniki vojske in državni varnostni organi, vse druge osebe pa le s posebnim dovoljenjem zveznega kancelarja. »Heimwehr« se je temu načrtu vlade odločno uprl in je sredi izročil dr. Schobru spomenico, v kateri zahteva, naj se izvede najprej razorožitev socialističnega »Schutzbunda« in sicer pod kontrolo in ob so-

delovanju »Heimwehra«. Razen tega zahteva »Heimwehr« odstranitev notranjega ministra Schumyja in vseh policijskih uradnikov, ki »Heimwehru« niso naklonjeni. Zvezni kancelar dr. Schober je vse te zahteve odločno odklonil.

V krogih »Heimwehra« ne prikrivajo, da se ne nameravajo mirno podrediti zahtevam vlade in odložiti orožje. Govori se celo, da pripravlja »Heimwehr« s pomočjo neke slične inozemske organizacije državni prevrat. Položaj je vsekakor zelo napet in lahko dovede bližnji dnevi do dogodkov, ki morejo postati za bodočnost avstrijske republike katastrofalni. V vladnih krogih računajo še vedno s tem, da bo prevladala treznost in da bodo odgovorni činitelji postavili državne interese nad strankarske.

Novi veliki izgredi v Indiji

Krvavi spopadi v Darasani — Nad 600 oseb ranjenih — Dviganje vlog iz Indijske banke v Bombayu — Rusija zavrača vesti o podpisu indijskih nacionalistov

Bombaj, 22. maja. Sredi izbruhov v Darasani najbolj krvavi nemiri, kar jih beleži akcija za državljansko nepokorščino. Tamošnje soline je napadlo na tisoče prostovoljcev, ki so se spopadli s policijo. Prostovoljci so končno razgnali ojačane policijske čete. Ranjenih je bilo okrog 300 oseb. Pomoči so se nemiri ponovili. Policija je morala rabiti orožje in je bilo ranjenih nadaljnjih 300 oseb. Tudi v Bombayu so izbruhli krvavi nemiri.

Bombaj, 22. maja. Bivši predsednik zakonodajne skupščine je prisel v Darasano, kjer bo vodil namesto aretiranih voditeljev maskov na soline.

Včeraj so se odigrale pred Indijsko banko v Bombayu zelo razburiljivi prizori. Ker se je raznesla vest, da je ravnatelj banke Gray sodeloval pri akciji proti indijskim kongresistom, se je zbrala pred poslopijem banke ogromna množica, ki je v velikem razburjenju dvigala svoje vloge.

Bombaj, 22. maja. AA. Davi je prisel 100 prostovoljcev do solnega skladišča v Vadali. Ko je policija videla, da se prostovoljci nočejo odstraniti, je kratkoma are-

tiral vseh 100. Pri spopadu s policijo so bili trije prostovoljci ranjeni s palicami. Od druge skupine prostovoljcev, ki so hoteli polastiti istega solnega skladišča, je policija prijela 18 oseb. Ostali so pobegnili s soljo.

Solapur, 22. maja. AA. Izjemno stanje bi moralo po prvotni določbi prenehati sredi. Ker pa so izredniki napadli čete s kamenjem, je bilo podaljšano na nedoločen čas.

Moskva, 22. maja. V Berlinu se je raznesla vest, da nakupujejo neke osebe v Nemčiji, Poljski, Nizozemski in v Baltičkih državah puške ruskega izvora, ki bodo odpisane v Rusijo. Sovjetsko časopisje komentira to vest in trdi, da so jo razširili protisovjetski krogi, ki kujejo iz indijskih dogodkov kapital proti Rusiji. Listi izražajo prepričanje, da bo ta akcija zgrešila svoj namen, kakor so se ponesrečile doslej vse falzifikacije dejstev in obrekovanja Rusije. Svoja izvajanja zaključujejo, da mora svet, ki zasleduje dogodke v Indiji, priti do prepričanja, da niso v nebezi zvezi s kako inozemsko akcijo.

„Zeppelin“ nad Atlantskim oceanom

Na poletu v Brazilijo ugodno napreduje — Če se vreme ne poslabša, bo drevi pristal v Pernambucu

Madrid, 22. maja. AA. »Zeppelin« je včeraj ob 3. preletel Kanarske otoke.

Pernambuco, 22. maja. Zrakoplov »Graf Zeppelin« je že od sredi v zvezi s tukašnje radiopostajo. Če se vreme ne bo poslabšalo, bo »Graf Zeppelin« drevi pristal na tukašnji letališču. Ostal pa bo tu samo tri ure, da izpopolni zalogo vode, nakar bo nadaljeval polet. Zaradi velike vročine je uporaba vode čezmerna, tako, da zaloga, ki jo je vzel zrakoplov pri svojem odhodu, ne

bi zadoščala do konca. V Pernambucu je že vse pripravljeno za sprejem zrakoplova. V mestu se je zbralo nad 10.000 tuičev, ki so prispele od vseh strani, da bi videli orjaški zrakoplov. Davi ob 2.30 je bil zrakoplov 5 stopinj 12 minut severne širine in 27 stopinj 42 minut zapadne dolžine. Medidan bo preletel danes okrog 11. dopoldne. Na krovu je vse zdravo in polet naglo napreduje, čeprav se mora boriti zrakoplov z nasprotnimi vetrovi.

Spremembe v beograjski občinski upravi

Beograd, 22. maja. S kraljevim ukazom sta zamenjana v beograjski občinski upravi predsednik inž. Miloš Savčić in drugi podpredsednik inž. Zadija. Za predsednika je imenovan inž. Milan Nešić, redni profesor beograjske univerze, za II. podpredsednika pa Nikola Krstić, predsednik beograjskega okrožnega sodišča.

Beograjski proces

Beograd, 22. maja. V razpravi proti zagrebškemu terorizmu so bili danes zaslišani strokovnjaki — grafologi, ki so na podlagi primerjave pisave ugotovili, da sta pisala pisma, ki so jih našli pri nekaterih obtožencih in v katerih se jim dajejo navodila, kako naj se zagovarjajo. Bernardić in Moćnai. Oba pa odločno oporeketa. Nato je sledilo čitanje izpovedi prič, ki niso pozvane k glavnim razpravi.

Boljševiki rušijo cerkve

Moskva, 22. maja. Pionirji so porušili glavno katedralo v Harkovu. Čin je bil sklenjen v odboru brezbožnikov.

Kongres olimpijske zveze

Pariz, 22. maja. AA. Poročajo iz Berlina, da se tamka sestane kongres olimpijske zveze, na kongresu bo zastopanih 22 držav.

Ruska naročila v Angliji

London, 22. maja. AA. Kakor poročajo, ponuja Rusija angleškim tovarnarjem za 15 do 20 milijonov funtov šterlingov naročil v primeru ugodnih pogojev.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 2278. Berlin 13.5025—13.5925 (13.5175). Bruselj 7.9058. Budimpešta 9.8987. Curih 1094.4—1097.4 (1095.9). Dunaj 797.41—800.41 (798.91). London 275.28. Newyork 56.42—56.62 (56.52). Pariz 222.06. Praga 167.60—168.40.

INOZEMSKA BORZA.

Curih. Beograd 9.125. — Pariz 20.2625. — London 25.11875. — Newyork 516.70. — Bruselj 72.14. — Milan 27.0873. — Madrid 62.90. — Berlin 123.33. — Dunaj 72.90. — Sofija 3.745. — Praga 15.33. — Varšava 58. — Budimpešta 90.325. — Bukarešta 3.07.

Delo za evropsko unijo

Herriot o Briandovem predlogu — Poset Loucheurja v Pragi, odkoder odpotuje v Bukarešto in Beograd — Stališče Rusije

Pariz, 22. maja. Bivši ministrski predsednik Herriot je izjavil v razgovoru o Briandovi spomenici za osnivanje evropske unije, da je o temeljnih idejah popolnoma sporazumen z Briandom, vendar pa ima številne pomisleke. Predvsem ne more odobravati predloga, po katerem hoče Briand najprej zaključiti evropsko pogodbo, ker se pogodbe v zadnjem času prečesto zlorabljajo. Če bi bila pogodba zelo natančna, bi se najbrže vsa prizadevanja izjalovila, kakor so pokazala pogajanja za zaključitev carinskega mira ali razorožitvena konferenca. Če pa bi bila pogodba preveč splošna, bi sploh ne imela nobene vrednosti. Po njegovem mnenju bi bilo treba najprej ustvariti delovni organizem, ki bi moral takoj rešiti omenjena problema. Če bi se zastopniki Evrope priučili sodelovanja in ugotovili, kako si lahko posamezne države medsebojno pomagajo, bi bilo treba skleniti za določeno število let pogodbe, ki naj bi pozneje privedle do skupne in splošne pogodbe. Herriot je končno pristavil, da je navdušen za

zblizanje med evropskimi narodi in čestita Briandu k njegovi ideji. Mnenja pa je, da je treba sprva postopati zelo previdno, če se hoče preprečiti neuspeh, kakor so ga doživele zadnje konferen-

Praga, 22. maja. Bivši francoski minister za gospodarstvo Loucheur je prisel v Prago, kjer je gost zunanega ministra dr. Beneša, s katerim bo razpravljal o reparacijskih vprašanjih in Briandovem predlogu o Panevropi. Danes bo Loucheur sprejel predsednik Masaryk. Zvečer bo Loucheur odpotoval dalje v Bukarešto, nato pa v Beograd.

Moskva, 22. maja. Sovjetski tisk objavlja danes Briandovo spomenico o Združenih državah Evrope brez komentarjev. Znano je, da so sovjetski krogi odklanjajo Panevropo, ker smatrajo, da je naperjena proti boljševizmu.

Kopenhagen, 27. maja. AA. List »Politiken« poroča, da bo uradni odgovor Danske na predlog Brianda o evropski federaciji ugoden.

Stolica za proučevanje mednarodnih odnošajev

London, 22. maja. AA. Montague Burton je ustanovil na oxfordski univerzi stolico za proučevanje mednarodnih odnošajev. Burton je daroval za to stolico letnih 1320 funtov sterlingov za dobo sedmih let in obljubil, da bo spremljal svojo časovno podporo v trajno, če se bo izkazala stolica za koristno. Dobrotnik hoče s svojim činom pospeševati svetovni mir.

Macdonald potuje v letalu

London, 22. maja. AA. Ministrski predsednik Ramsay Macdonald bo letel v spremstvu svoje hčerke Izabele Macdonald in s svojega tajnika z letalom »Imperialne zračne družbe« iz Croydonja v Edinburgh, kjer se bo udeležil skupščine škotske cerkve. Letalo se bo ustavilo na poti v Manchesteru.

Malomarni poslanci

London, 22. maja. AA. Ker je angleška vlada dosegla v razpravi o brezposelnosti malenkostno večino 15 glasov, je predsednik vlade Macdonald pozval odsotne laibouristične poslance, da se v prihodnje udeležujejo seji parlamenta in podpirajo vlado, ker bodo sicer izključeni iz stranke. Poziv je sestavljen v obliki ultimata.

Venizelos odpotuje v inozemstvo

Atene, 22. maja. AA. Grški minister zunanjih zadev Mihalakopulos odpotuje preko Soluna na proslavo otvoritve veleposlane v Lyonu. Iz Lyona odpotuje v Ems, kjer ostane več tednov. Ko se Mihalakopulos vrne v Grčijo, bo odšel ministrski predsednik Venizelos za več mesecev v inozemstvo. Po doedanjih dispacijah ostane v inozemstvu preko celega poletja.

Poplave v Rumuniji

Bukarešta, 22. maja. Po večdnevnem deževju so se pojavile zadnje dni velike poplave, ki so povzročile ponekod pravo katastrofo. V moldavskem srezu je porušeni več sto hiš, tako da je nad 5000 ljudi brez strehe. Setev je uničena, utonili pa je tudi mnogo živine. Vlada je izdala nujne ukrepe, da prepreči nadaljnjo katastrofo, prizadetemu prebivalstvu pa bo država prožila pomoč, da obnovi porušene domove in nanovo obdela uničena polja. Če deževje ne bo prenehalo, se je vati, da bodo poplave zavzele še bolj katastrofalen obseg.

Boji na Kitajskem

Sanghaj, 22. maja. Vladne čete so po partedenskih krvavih bojih s težkimi izgubami zavzele utrjeno mesto Kweitch na meji med Honanom in Cjangcinom. Pri tem so ujele 6000 mož in zaplenile 8 topov ter številne strojnice. Izgube sovražnih čet presegajo 3000 mož.

Rovarjenje

makedonstvujuših

Makedonski revolucionarni odbor noče opustiti svoje akcije — Posredovanje bolgarske vlade

Sofija, 22. maja. Makedonski odbor je prejel iz Zeneve obvestilo, da je manišinski odbor trojice odklonil spomenico makedonskega odbora o svojih pritožbah proti Jugoslaviji. Zato je sklical Mihailov sejo makedonskega odbora, na kateri je bilo baje sklenjeno, da bodo makedonstvujušči nadaljevali atentate. Bolgarska vlada je zaradi te-

ga v zelo neoprijetnem položaju in skuša sedaj z vsemi sredstvi pregovoriti makedonski odbor, da bi opustil svojo namero, posebno še, ker je jugoslovanski zunanji minister dr. Marinković izjavil, da bo Jugoslavija v primeru, če se bodo atentati nadaljevali, nastopila proti Bolgariji mnogo boljše, kakor doslej.

Ford odklanja povišanje uvoznih carin

Predlagano povišanje ameriških uvoznih carin je popolnoma nepotrebno in škodljivo za razvoj ameriške industrije.

Newyork, 22. maja. Henry Ford je dal novinarjem daljšo izjavo o boju, ki se je vnel v Združenih državah zaradi ogromne povišanja uvoznih carin. Po njegovem mnenju je to povišanje popolnoma nepotrebno in ne bo ameriški industriji prav nič koristilo, temveč le škodovalo.

Poleg tega se bo tudi znatno razširila brezposelnost, ker bodo gotovo vse države v protest proti zvišanju ameriških uvoznih

carin povišale tudi svoje carine za uvoz ameriških proizvodov. Zaradi tega smatra Ford ne samo potrebno, da se odkloni povišanje carin, temveč da se že veljavne carine še znatno znižajo. Po njegovem mnenju bo predsednik Hoover prisiljen umakniti predlog za povišanje carin in to tem bolj, ker je splošno znano, da je bil ta predlog izdelan samo na željo male skupine ameriških industrialcev.

Koliko Slovencev išče dela

Poslovanje borz dela v Ljubljani, Mariboru, Celju, Murski Soboti in Kranju

Ljubljana, 22. maja. Javna borza dela v Ljubljani izkazuje od novega leta do konca aprila skupaj s podružnicami po pravkar izgotovljeni statistiki naslednji promet delovnega trga:

Dela je iskalo:

Ljubljana	2814 moških,	749 žensk,	skupaj 3563
Maribor	2011	967	2978
Celje	1104	417	1521
M. Soboti	3313	2410	5723
Kranju	113	19	132

skupaj 9355 - 4582 - 13.937

V Mariboru išče več žensk dela kakor v Ljubljani. Vzrok je treba iskati predvsem v tem, da imajo v Mariboru manj privatnih posredovalnic, poleg tega pa da ne posredujejo za ženske tudi razne strokovne organizacije kakor v Ljubljani. Zanimivo je, da iščejo v Mariboru zaposlitve zlasti ženske, izveštane v gostinstarski stroki — znak, da so slabo plačane.

V primeru iz Ljubljano imajo močno razvit ženski oddelki tudi v Celju.

Od skupnega števila brezposelnih 13.937 jih je imela samo Murska Sobotica 5723, to je nekaj manj kot polovico. So to kvalificirani sezonski delavci(ke), katerih plačevanje po državi in inozemstvu je velikega pomena za naše narodno gospodarstvo.

Delo je bilo ponujeno:

Ljubljana	1724 m.,	303 ž.,	skupaj 2027
Maribor	1444	837	2281
Celje	723	473	1196
M. Soboti	2723	2328	5051
Kranju	113	41	154

skupaj 6727 - 3982 - 10.709

Pri ponujenem delu je zopet na višku moški oddelki v Ljubljani, dočim je po ženskah malo povpraševanja, ker jih iščejo večinoma preko privatnih posredovalnic. V nasprotju s številom brezposelnih je bilo ponujenih 10.709 mest, od teh v Murski Soboti 5051.

Ljubljana	851 redn.,	266 izredn.,	54 potn.,	33 v nat.,	v iznosu Din 166.432,50
Maribor	351	136	32	—	81.053,75
Celje	242	16	1	—	25.329,25
M. Soboti	—	2	1	—	570,—
Kranju	—	—	—	—	—

skupaj 1444 redn., 420 izredn., 88 potn., 33 v nat., v iznosu Din 273.388,50

Objav za polovično vožnjo je bilo izdanih:

Ljubljana	564 delavc.	v vredn. Din 34.598,50
Maribor	652	36.406,15
Celje	367	20.517,50
M. Soboti	5409	289.097,—
Kranju	9	482,—

skupaj 7001 delavc. v vredn. Din 381.911,15

Azila v Ljubljani in Mariboru

Borza dela v Ljubljani namerava zgraditi v Ljubljani in v Mariboru delavska azila s prenočevalnicami za moške in ženske. V to stvar imata 2500 Din. Obstoj

Posredovanj je bilo izvršenih:

Ljubljana	1294 m.,	192 ž.,	skupaj 1485
Maribor	751	571	1322
Celje	391	150	541
M. Soboti	817	301	1118
Kranju	53	14	67

skupaj 3285 - 1228 - 4513

Skupno je bilo izvršenih 4547 posredovanj, v celoti torej nekaj manj kot eno tretjino. Najmočnejši je že zopet moški oddelki v Ljubljani. V primeru iz Ljubljano je v Mariboru slabo razvit moški oddelki, bolj pa ženski (izvršenih je bilo 379 posredovanj več).

V Murski Soboti je bilo izvršenih 1118 posredovanj, iz česar je razvidno, da je bila borza dela tam zelo potrebna. Da ni bilo še več posredovanj, je vzrok v tem, ker se ni prejela borza odgovorov, da so sezonski delavci(ke) sprejeti v delo. Kakor hitro jih prejme, se bo število izvršenih posredovanj pomnožilo za več tisoč, kar se bo pokazalo že koncem tega meseca, oziroma junija.

Največ prekm. sezon. delavcev in delavk angažirata Nemčija in Francija. Prekmurjski delavci(ke) prinese vsako jesen v domovino okoli 10 milijonov dinarjev — vsak najmanj okoli 5000 Din. V Nemčiji imajo dober zaslužek, dočim jih ima v Franciji 50% dober, 50% pa slabši. Denarni zavodi v Prekmurju imajo celo sezono velik promet z meničarstvom denarja.

Prekmurci so, kakor znano, zelo marljivi in varčni. Omenjenih 10 milijonov dinarjev predstavljajo čisti dohodek našega narodnega gospodarstva.

Odpadilo je pri vseh petih borzah, ker se ne prehodno zglasili ali pa so bili črtani iz evidence. 2605 brezposelnih, ostalo pa jih je v evidenci 6840, od teh v Ljubljani 1621, v Mariboru 689, v Celju 666, v Murski Soboti 3796, v Kranju 68.

Podpor je bilo izplačanih:

Ljubljana	851 redn.,	266 izredn.,	54 potn.,	33 v nat.,	v iznosu Din 166.432,50
Maribor	351	136	32	—	81.053,75
Celje	242	16	1	—	25.329,25
M. Soboti	—	2	1	—	570,—
Kranju	—	—	—	—	—

skupaj 1444 redn., 420 izredn., 88 potn., 33 v nat., v iznosu Din 273.388,50

načrt, da da ljubljanski in mariborski občini po en milijon dinarjev brezposelnega posojila za dobo 20 let, a občini da zgradi azila, ki bi bila pod njuno upravo in bi postala njuna last. Azila bi stala pa okoli dva milijona dinarjev. Izvršeni so že vsi potrebni načrti.

Kakor izvemo, obstoji tudi načrt, da se v Ljubljani odkupi od Delavske zbornice del njene palače v Čopovi ulici in preuredi v prenočevalnico za moške in ženske. Vsekakor bo vprašanje azilov v Ljubljani in Mariboru v kratkem dokončno rešeno.

Čutri velika premiera!
Glini kine Matice!

Ne verujem več nobeni ženski

Široci (Mirila), polkovnik g. Černe (Jadran), Wagner (Celje), Šepce, Nerat in ravnatelj Toman (vsi Maribor), Florjanc (Slavija) in dr.

LNP je dosegel v 10 letih svojega obstoja prav lepe uspehe, imel je pa tudi neuspehe. Med uspešne šteje močnejšo podzavežnih reprezentanc. Dva tako uspeha sta bila neodločeni rezultat proti Zagrebu v borbi za kraljev pokal 2:2 (tekmo smo izgubili šele v podaljškju) in zmaga LNP nad Gradcem v Ljubljani 5:2. Neuspehi so bili težki porazi v Zagrebu, izgubljene tekme napram WAC, Gradcu itd. Porazov so bile krive ponesrečeno sestavljene reprezentance deloma pa tudi antagonizem med klubi, ker so se igrači včasih naravnost sovražili med seboj. Upamo, da bo v bodoče bolje.

V novejšem času je bila najvažnejša pridobitev LNP zavarovanje igračev proti nezgodam pri zavarovalnici »Vardar« (15.000 za primer smrti in 45.000 Din za invalidnost).

Lani so bile uvedene tudi redne prvenstvene tekme rezerv in juniorjev, žal pa je bilo letos juniorsko prvenstvo opuščeno. Želeli bi bilo, da se to znova uvede, kajti samo dobra rezerva in dober naraščaj sta podlaga za dober napredek in stalnost moštev!

Po lanskim statistiki šteje LNP 6438 članov, med temi 2723 izvršujočih članov raznih panog ter 1526 aktivnih nogometašev.

Za svojo proslavo je LNP rezerviral termine od 29. maja do 1. junija. V tem času se bodo vršile tekme z drugimi reprezentancami. Na proslavi bodo najbrž sodelovali: Gradec, Beograd in Celovec.

Ljubljana za brezposelne

Mestna občina žrtvuje za brezposelne vsako leto po več sto tisoč dinarjev. Letos ima v proračunu 300.000 Din, od katerih pa jih je porabljenih že 170.865,50 Din.

Od novega leta do konca aprila t. l. je prejelo rednih (na podlagi prošnje) podpor in izrednih:

meseca januarja	217 brezposelnih	54.615 Din rednih	394	26.615	izrednih
skupaj	80.930 Din				

meseca februarja	159 brezposelnih	33.901 Din rednih	246	16.355	izrednih
skupaj	50.256 Din				

meseca marca	70 brezposelnih	17.430 Din rednih	132	9.641,50	izrednih
skupaj	27.071,50 Din				

meseca aprila	24 brezposelnih	5.978 Din rednih	98	6.930	izrednih
skupaj	12.908 Din				

Od 1. aprila samci, oženjeni brez otrok in sezonski delavci po pravilniku nimajo pravice do rednih podpor, zato je njihovo število močno padlo.

Nagrade posetnikom letošnjega velesejma

Požarno zavarovanje ljubljanskega velesejma vodi letos banka »Slavija« v Ljubljani. Pri tej priliki želi banka »Slavija« obrniti pozornost obiskovalcev jubilejnega velesejma na zavarovalno stroko še na poseben način in se je odločila, da da velesejski upravi na razpolago in razdelitev med obiskovalce tri police z zavarovanjem proti nezgodam in eno polico z življenjskim zavarovanjem na Din 10.000.

S policami za nezgode se banka »Slavija« zavezuje za dobo enega leta, da izplača v slučaju smrtne nezgode znesek Din 25.000, ako pa bi imela nezgoda za posledico trajno invalidnost, izplača Din 50.000 oziroma odstotkov invalidnosti sorazmerno del.

Z življenjsko polico pa se banka »Slavija« zavezuje, da izplača na vsak način po preteku 20 let Din 10.000, ako pa do dotičnik preje umre, izplača se ta znesek takoj po smrti upravičencu police. Vsa ta izplačila se izvrše v skladu s predpisi in pogoji banke »Slavija«.

Življenjska polica je brezplačna, banka »Slavija« ne bo zahtevala premij ves čas, dokler traja zavarovanje, glavniica Din 10.000 pa se bo kljub temu izplačala takoj, kakor hitro izteče polica. Tudi nezgodne police so za onega, ki jih prejme, brezplačne. Razdelitev police se bo izvršila tako, da prejmeta dve polici za nezgode onadva obiskovalca velesejma, ki kupita tako običajno velesejsko vstopnico za Din 10, ki jo je prej banka opremila z nakazilom za dvig teh police. Ena teh vstopnic pride v promet dne 1. junija, druga pa dne 5. junija 1930.

Življenjska polica za Din 10.000 se izda dne 8. junija t. j. predzadnji dan letošnjega jubilejnega velesejma na isti način, kakor zgornji dve nezgodni polici.

Tretjo polico za nezgode pa prejme lastnik one številke velesejske legitimacije, ki bo izrečana zadnji dan velesejma iz kuponov, ki ostanejo pri velesejskem uradu ob potrditvi legitimacije. Oglejte si dobro Vašo vstopnico dne 1. 5 in 8. junija. Morda ste srečni dobivnik!

Richard Tauber
v prvem sočnem filmu

Dolarji so deževali

600 Din za obed, za 1000 Din cigaret — 500 Din napitnine brivskemu pomočniku

Ljubljana, 22. maja.

»Zalosten konec ameriškega bogatstva. Pred dnevi je prišel preko Splita v Dubrovnik ameriški književnik John Key. Prišel je z luksuznim parnikom »Kumanovo«, kjer je najel vse luksuzne kabine ter dal postrežnikom po 1000 Din napitnine, kapetanu pa dragoceno dozo itd. Končno mu je zmanjkalo denarja in plačeval je s čeki, katerih pa banke niso hotele sprejemati ali pa so jih samo deloma izplačevale. Končno je dobil Key nakazilo za 80.000 Din, s katerimi je komaj plačal račun v hotelu in poravnal nekatere manjše izdatke, večji nakupi so bili pa razveljavljeni. Do albanske meje je ameriškega »bogataš« odvedel politički uradnik.«

Tako nekako je poročalo »Jutro« v 111 številki med dnevnimi vestmi. Zadeva pa ni bila taka, kajti bogati stric iz Amerike, od katerega so dolarji kar deževali, se je namreč le dni pojavil tudi v Ljubljani. Stric ni književnik, pač pa bogat tovarnar v Ameriki in ima polno mošnjo pristnih dolarjev. Ljudje, ki so govorili z njim pravijo, da je Key lastnik avtomobilske tvornice, drugi pa zopet trdijo, da jim je dejal, da je lastnik bogatih petrolejskih vrelcev v Ameriki.

Pa to je končno postranski pogled. Dejstvo je, da se je John Key v torek pojavil v Ljubljani v spremstvu svojega tajnika, se nastanil v enem največjih ljubljanskih hotelov in takoj naročil najboljši obed.

Koncert pevskega društva »Cankar«

Med našimi izrazito delavskimi pevskimi društvi, ki jih je, žal, zelo malo, zavzema »Cankar« prvo mesto. Obstaja sicer le pičlo število let, ima le malo pevcev, toda izbranih, izdatnih in v resnici prav dobrih. Njegov pevovodja Kristo Perko je spreten, smotren dirigent z izglejnim glasbenim okusom, kar dokazuje tudi njegova umna interpretacija skladbe. On od svojih pevcev nikdar ne zahteva več, kakor zamorejo z lahoto in dobro podati. Pevci so čedno vpeti, posamezni glasovi le prav poredkoma padajo iz izravnanе glasovne fronte, dinamično prednasanje je zelo inteligentno, vokalizacija je dovolj enotna, ves nastop kaže samozavednost in spoštovanja vredno disciplino. To je mala, skromna, pa prijeteljska pevška družina, ki se prav dobro zaveda svojega važnega, a težkega kulturnega dela zlasti v svojih vrstah.

Koncert se je izvršil bistro, brez nepotrebnih daljših pavz in je »Cankar« že vsled tega zapustil pri poslušalcih željo po nadaljevanju petja, kar je vsekakor mnogo bolje kot narobe in kar je znamenje, da je prireditev dobro uspeša.

V intimni, vzorno akustični dvorani Filharmonije se prav lahko in svobodno pojde, do veljave pride vsaka posebnost pesmi, pevci sami sebe lahko kontrolirajo, pevovodja zamore regulirati čistoto petja in njegovo dinamiko, seveda pa skozi v uho tudi vsaka krivina, vsaka hrupavost podajanja. Teh pa je bilo pri »Cankarju« tako malo, da ni o njih treba govoriti.

Koncert, ki se je pričel točno in ki ga je prenašala naša radio - postaja, je s kratko, a točno in zadostno razlago posameznih izvajanih skladb otvoril pevovodja Kristo Perko. Na programu je bila vrsta kratkih, večinoma folklorističnih zbornih kompozicij mešanega jugoslovanskega značaja: Jobstova prvič izvajana »Na vasi«, Prelovčeva »Bela rdeča je gredica«, sestra pesmi »Jaz bi rad rudičih rože«, moja narodna prireditelj »Je pa davi«, vesela, prečerna Devova »Juheje« ter skoro pozabljena narodna »Srce je žalostno« v Bajukovi prireditvi. Prijetno raznobarnost in je v program prinesel g. Albert Zupan, ki je s simpatičnim, lepim visokim baritonom zapel, žal, le dve pesmi: Hacojevo čustveno »Serenado« in efektno Prelovčovo »Ti si urce zamudila«. Zupan je prevzel tudi baritonovo vložke v nekatere drugih zbornih. Koncert je po kratkem odmoru nadaljeval Muhvič s svojim davno priljubljenim »Mirom«, nov pa je bil zbor s tenorskim solom g. Stane Kremžarja »Pod jorgovanom« Jakova Gotovaca, krepka, dramatičnih momentov bogata skladba, ki jo je »Cankar« zapel odločno najboljši in je bila sploh najefektniša točka celega programa. Kremžarjevega tenorja je »Cankar« lahko vesel. Gotovacu je sledila »Jesen stize«, lahko polifonska kompozicija Biščkega, koncert pa je zaključila kratka, trostavna »Primorska suita« Jakova Gotovaca, kateri tvorijo podlago tri istrske pesmi. Dočim sta prvi dve mirnega, je zadnja živga, občestnega značaja in zadovoljivo zaključuje malo, ljubljansko delo.

Poslušalec sicer ni bilo mnogo, a so bili zato zelo hvaležni in z aplavzi ne skopji. Koncert »Cankarja« je zapustil kar najlepši vtis. Pevovodji je bil poklonjen velik šop cvetja. Na yso moč ga je razslužil

Beležnica

KOLENDAR

Danes: Četrtek, 22. maja 1930, katoličani: Julija; pravoslavni: 10. maja, Izaila.

DANAŠNJE PRIREDITVE

Drama: Sveti plamen. C.

Opera: Pohujšanje v dolini šentflorjansk. B.

Kino Matica: Dvoje src v trčetrtinskem taktu.

Kino Ideal: Eksotični klub.

Kino ljubljanski dvor: Na stezi sramote.

DEŽURNE LEKARNE.

Danes: Bohinec, Rimska cesta; Leticsek, Resljeva cesta.

— Mestni magistrat razglašja, da bo Vilharjeva cesta zaradi izvrševanja zbiralnega kanala na Vilharjevci cesti na prog med Šmartinsko cesto in železniškim skladiščem od jutri dne 23. t. m. naprej za nekaj dni za vozni promet zaprta. Promet, ki bi se sicer vršil po Vilharjevci cesti, naj se zato vrši po Masarykovi cesti ali pa po Linhartovi ulici.

— Mestni magistrat razglašja, da bo Vilharjeva cesta zaradi izvrševanja zbiralnega kanala na Vilharjevci cesti na prog med Šmartinsko cesto in železniškim skladiščem od jutri dne 23. t. m. naprej za nekaj dni za vozni promet zaprta. Promet, ki bi se sicer vršil po Vilharjevci cesti, naj se zato vrši po Masarykovi cesti ali pa po Linhartovi ulici.

— Mestni magistrat razglašja, da bo Vilharjeva cesta zaradi izvrševanja zbiralnega kanala na Vilharjevci cesti na prog med Šmartinsko cesto in železniškim skladiščem od jutri dne 23. t. m. naprej za nekaj dni za vozni promet zaprta. Promet, ki bi se sicer vršil po Vilharjevci cesti, naj se zato vrši po Masarykovi cesti ali pa po Linhartovi ulici.

— Mestni magistrat razglašja, da bo Vilharjeva cesta zaradi izvrševanja zbiralnega kanala na Vilharjevci cesti na prog med Šmartinsko cesto in železniškim skladiščem od jutri dne 23. t. m. naprej za nekaj dni za vozni promet zaprta. Promet, ki bi se sicer vršil po Vilharjevci cesti, naj se zato vrši po Masarykovi cesti ali pa po Linhartovi ulici.

— Mestni magistrat razglašja, da bo Vilharjeva cesta zaradi izvrševanja zbiralnega kanala na Vilharjevci cesti na prog med Šmartinsko cesto in železniškim skladiščem od jutri dne 23. t. m. naprej za nekaj dni za vozni promet zaprta. Promet, ki bi se sicer vršil po Vilharjevci cesti, naj se zato vrši po Masarykovi cesti ali pa po Linhartovi ulici.

— Mestni magistrat razglašja, da bo Vilharjeva cesta zaradi izvrševanja zbiralnega kanala na Vilharjevci cesti na prog med Šmartinsko cesto in železniškim skladiščem od jutri dne 23. t. m. naprej za nekaj dni za vozni promet zaprta. Promet, ki bi se sicer vršil po Vilharjevci cesti, naj se zato vrši po Masarykovi cesti ali pa po Linhartovi ulici.

— Mestni magistrat razglašja, da bo Vilharjeva cesta zaradi izvrševanja zbiralnega kanala na Vilharjevci cesti na prog med Šmartinsko cesto in železniškim skladiščem od jutri dne 23. t. m. naprej za nekaj dni za vozni promet zaprta. Promet, ki bi se sicer vršil po Vilharjevci cesti, naj se zato vrši po Masarykovi cesti ali pa po Linhartovi ulici.

— Mestni magistrat razglašja, da bo Vilharjeva cesta zaradi izvrševanja zbiralnega kanala na Vilharjevci cesti na prog med Šmartinsko cesto in železniškim skladiščem od jutri dne 23. t. m. naprej za nekaj dni za vozni promet zaprta. Promet, ki bi se sicer vršil po Vilharjevci cesti, naj se zato vrši po Masarykovi cesti ali pa po Linhartovi ulici.

— Mestni magistrat razglašja, da bo Vilharjeva cesta zaradi izvrševanja zbiralnega kanala na Vilharjevci cesti na prog med Šmartinsko cesto in železniškim skladiščem od jutri dne 23. t. m. naprej za nekaj dni za vozni promet zaprta. Promet, ki bi se sicer vršil po Vilharjevci cesti, naj se zato vrši po Masarykovi cesti ali pa po Linhartovi ulici.

— Mestni magistrat razglašja, da bo Vilharjeva cesta zaradi izvrševanja zbiralnega kanala na Vilharjevci cesti na prog med Šmartinsko cesto in železniškim skladiščem od jutri dne 23. t. m. naprej za nekaj dni za vozni promet zaprta. Promet, ki bi se sicer vršil po Vilharjevci cesti, naj se zato vrši po Masarykovi cesti ali pa po Linhartovi ulici.

— Mestni magistrat razglašja, da bo Vilharjeva cesta zaradi izvrševanja zbiralnega kanala na Vilharjevci cesti na prog med Šmartinsko cesto in železniškim skladiščem od jutri dne 23. t. m. naprej za nekaj dni za vozni promet zaprta. Promet, ki bi se sicer vršil po Vilharjevci cesti, naj se zato vrši po Masarykovi cesti ali pa po Linhartovi ulici.

— Mestni magistrat razglašja, da bo Vilharjeva cesta zaradi izvrševanja zbiralnega kanala na Vilharjevci cesti na prog med Šmartinsko cesto in železniškim skladiščem od jutri dne 23. t. m. naprej za nekaj dni za vozni promet zaprta. Promet, ki bi se sicer vršil po Vilharjevci cesti, naj se zato vrši po Masarykovi cesti ali pa po Linhartovi ulici.

— Mestni magistrat razglašja, da bo Vilharjeva cesta zaradi izvrševanja zbiralnega kanala na Vilharjevci cesti na prog med Šmartinsko cesto in železniškim skladiščem od jutri dne 23. t. m. naprej za nekaj dni za vozni promet zaprta. Promet, ki bi se sicer vršil po Vilharjevci cesti, naj se zato vrši po Masarykovi cesti ali pa po Linhartovi ulici.

— Mestni magistrat razglašja, da bo Vilharjeva cesta zaradi izvrševanja zbiralnega kanala na Vilharjevci cesti na prog med Šmartinsko cesto in železniškim skladiščem od jutri dne 23. t. m. naprej za nekaj dni za vozni promet zaprta. Promet, ki bi se sicer vršil po Vilharjevci cesti, naj se zato vrši po Masarykovi cesti ali pa po Linhartovi ulici.

— Mestni magistrat razglašja, da bo Vilharjeva cesta zaradi izvrševanja zbiralnega kanala na Vilharjevci cesti na prog med Šmartinsko cesto in železniškim skladiščem od jutri dne 23. t. m. naprej za nekaj dni za vozni promet zaprta. Promet, ki bi se sicer vršil po Vilharjevci cesti, naj se zato vrši po Masarykovi cesti ali pa po Linhartovi ulici.

— Mestni magistrat razglašja, da bo Vilharjeva cesta zaradi izvrševanja zbiralnega kanala na Vilharjevci cesti na prog med Šmartinsko cesto in železniškim skladiščem od jutri dne 23. t. m. naprej za nekaj dni za vozni promet zaprta. Promet, ki bi se sicer vršil po Vilharjevci cesti, naj se zato vrši po Masarykovi cesti ali pa po Linhartovi ulici.

— Mestni magistrat razglašja, da bo Vilharjeva cesta zaradi izvrševanja zbiralnega kanala na Vilharjevci cesti na prog med Šmartinsko cesto in železniškim skladiščem od jutri dne 23. t. m. naprej za nekaj dni za vozni promet zaprta. Promet, ki bi se sicer vršil po Vilharjevci cesti, naj se zato vrši po Masarykovi cesti ali pa po Linhartovi ulici.

— Mestni magistrat razglašja, da bo Vilharjeva cesta zaradi izvrševanja zbiralnega kanala na Vilharjevci cesti na prog med Šmartinsko cesto in železniškim skladiščem od jutri dne 23. t. m. naprej za nekaj dni za vozni promet zaprta. Promet, ki bi se sicer vršil po Vilharjevci cesti, naj se zato vrši po Masarykovi cesti ali pa po Linhartovi ulici.

— Mestni magistrat razglašja, da bo Vilharjeva cesta zaradi izvrševanja zbiralnega kanala na Vilharjevci cesti na prog med Šmartinsko cesto in železniškim skladiščem od jutri dne 23. t. m. naprej za nekaj dni za vozni promet zaprta. Promet, ki bi se sicer vršil po Vilharjevci cesti, naj se zato vrši po Masarykovi cesti ali pa po Linhartovi ulici.

— Mestni magistrat razglašja, da bo Vilharjeva cesta zaradi izvrševanja zbiralnega kanala na Vilharjevci cesti na prog med Šmartinsko cesto in železniškim skladiščem od jutri dne 23. t. m. naprej za nekaj dni za vozni promet zaprta. Promet, ki bi se sicer vršil po Vilharjevci cesti, naj se zato vrši po Masarykovi cesti ali pa po Linhartovi ulici.

— Mestni magistrat razglašja, da bo Vilharjeva

Dnevne vesti

— **Novi češkoslovaški poslanik v Beogradu.** Češkoslovaški listi po očaju, da prevzame 1. junija posle češkoslovaškega poslanstva v Beogradu novi poslanik dr. Flieger.

— **Nov list.** Na Cetinju je začel izhajati informativni tednik »Epoha«, katerega urednik je Ilija Minulović. Sodelujejo odlični javni delavci Crne gore, Bokse, Hercegovine in Metohije. Namen lista je pospešiti družabno in ekonomsko obnovo v teh krajih.

— **Poljski profesorji na naši rivijeri.** Te dni prispe na Sušak večja skupina poljskih profesorjev, ki si hočejo ogledati našo riviero.

— **Razpisane zdravniške službe.** Higijenski zavod v Nišu razpisuje natečaj za dva zdravnikova za venerične ambulante v Pirotu in Petrovcu, enega zdravnikova za Dom narodnega zdravja v Kruševcu (dečni dispanzer) in enega zdravnikova za Dom narodnega zdravja v Zaječaru (bakteriološki oddelek). Prošnje je treba vložiti do 15. junija. — Zakladna bolnica v Osijeku potrebuje upravnika. Prošnje je treba vložiti do 10. junija. V Našicah je razpisano mesto sreskega sanitetnega referenta. — Prošnje je treba vložiti do 10. junija.

— **Natečaj za docenta bizantologije.** Filozofska fakulteta v Skoplju razpisuje natečaj za docenta bizantologije. Prošnje je treba vložiti do 25. junija.

— **Ekskurzija naših zdravnikov in medicincev v Nemčijo.** Udruženje jugoslovenskih medicincev z odborom profesorjev na čelu priredi začetkom julija veliko ekskurzijo po Nemčiji. Namen ekskurzije je poglobiti kulturne stike med obema državama zlasti na zdravstvenem polju. Ekskurzija bo strogo informativno — znanstvenega značaja za naše medicince in zdravnike. Vse informacije daje Udruženje jugoslovenskih medicincev v Beogradu, Šumadijska ulica 18.

— **Velika ekskurzija po Orijentu.** Društvo »Jugoslovenski turisti« priredi s pomočjo naših poslanstev in konzulatov v Bukaresti, Carigradu in v Sofiji veliko ekskurzijo po Orijentu, ki bo trajala od 8. do 19. junija. Udeleženci si ogledajo poleg manjših mest Bukarešto, Konstantino, Carigrad in Sofijo. Ekskurzije se lahko udeležijo največ 100 izletnikov. Prednost imajo oni, ki se prvi prijavijo. Stroški znašajo za razred A 5500, za razred B pa 4500 Din. Prijave se sprejemajo do konca maja. Obenem s prijavo je treba plačati na račun najmanj 1000 Din. Prijave sprejema društvo »Jugoslovenski turisti«, Beograd, Krušedolska 16.

— **Ali res?** V nekem slovenskem listu stoji tako: Le vzemite naši mladini vero, s tem ste ji dali v roke frakelj in luter in kol in nož. Že povprečen pogled v življenje in razmere naše mladine po kmethi in tudi po mestih pa jasno priča, da se v resnici prav uspešno družijo s frakljem, litrom, kolom in nožem.

— **Spominski spis jubilejnega ljubljanskega veleselja.** Z letošnjo veleseljsko prireditvijo praznuje ljubljanski veleseljem svojo stoletnico. V dostojno proslavo tega jubileja izda uprava veleselja spominski spis »Ljubljanski veleseljem ob stoletnici«, v katerem bo v lepih besedah in slikah prikazan zgodovinski razvoj in pomen te ustanove. Spominski spis bo obsegal približno 64 strani redakcijskega dela na papirju najboljšje kvalitete za umestnosti tisk. Zanimivi članki trajno vrednosti izpod peresa naših najboljših gospodarskih strokovnjakov. Poleg tega bo prikazan tudi razvoj in stanje naših domačih podjetij. O tem spisu bomo še izčrpnje poročali po izidu.

— **Razpis zdravniškega službenega mesta.** Higijenski zavod v Ljubljani razpisuje mesto zdravniška-pripravnika I. kategorije IX. skupine pri Zdravstvenem domu v Mariboru. Za razpisano mesto se zahteva edinstvena praksa v interni medicini in polletna praksa v bakteriologiji. Lastnorodno spisanje, pravilno kolkovane ter z listinami po čl. 12. zakona o civilnih uradnikih opremljene prošnje naj se vložijo pri Higijenskem zavodu v Ljubljani najdalje do 5. junija t. l. Če je prošnje že v državi službi, je priključiti prošnji odobrenje za prestop in potrdilo glede dosedanjega službovanja.

— **Kje se dobe sejmske legitimacije.** Legitimacije za obisk letošnjega jubilejnega ljubljanskega veleselja od 29. maja do 9. junija po Din 30 prodajajo vsi večji denarni zavodi, trgovske korporacije, županištva, prosvetna društva, tujsko — prometne ustanove in večje železniške postaje dravske banovine. Kjer bi legitimacij ne bilo na razpolago, naj se zahtevajo direktno od urada ljubljanskega veleselja. Organizacije in ustanove, katere bi želele prevzeti prodajo legitimacij, se naprošajo, da se obrnejo na urad veleselja.

— **Čevljarji mojstri si lahko nabavijo na letošnjem jubilejnem veleselju v Ljubljani vse, kar rabijo v svoji stroki.** Na primer vsakovrstno usnje, kremo za usnje, olje za stroje, lesene in železne žeblice, pasto za brušenje nožev, rišice, vsakovrstne stroje za predelavo usnja, stroji za čiščenje spodnjih delov čevljev, stroji za izdelovanje igel za pritrjevanje spodnjih podplatov, čevljarjski stroji sploh. Vse to so izdelki samo prvovrstnih, solidnih tovarov.

— **Mlekarke stroje in orodje razstavijo na letošnjem jubilejnem veleselju v Ljubljani sledeče tvrdke:** »Alfa« separator, Švedska — Stockholm, »Diabolo« separator, Berlin, »Baltic« separator, Danska — Kopenhagen, »Libella« separator od Skodovih zavodov Plzen, CSR.

— **V 24 urah od Zagreba do Berlina.** Znani zagrebški sportnik in avtomobilist Edo Funk je stavil, da pride iz Zagreba v Berlin v 24 urah. Ker je pot dolga 1100 kilometrov in ceste večinoma slabe, je seveda stava med zagrebčani vzbudila veliko pozornost. Funk se je odpravil s vozičkom ob 18. iz Zagreba; za kontrolo ga je spremljal član zagrebškega Avtokluba Kolar. V avtomobilu je zapечатena v za-

boju ura, ki jo bo odprla komisija berlinskega Avtokluba po prihodu v Berlin. Eventuelne defekte ali nezgode pri stvari ne pridejo v poštev. Drevo ob 18. mora biti Funkov »Daimler« v Berlinu. Zagrebčani z velikim zanimanjem pričakujejo, če se bo Funk res posrečilo veliko razdaljo prevoziti v 24 urah.

— **Alažev dom v Vratih pod Triglavom** bo s 24. t. m. odprt in nadalje popolno oskrbovan.

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da ni pričakovati nobenih izprememb. Včeraj je bilo po vseh krajih naše države deloma oblačno. Najvišja temperatura je znašala v Skoplju 21, v Splitu 20, v Zagrebu 19, v Ljubljani in Mariboru 18, v Beogradu 15, stopinj. Davi je kazal barometer v Ljubljani 764,5 mm, temperatura je znašala 7,8.

— **Pet let ječe zaradi roparskega napada.** Lani v novembru sta dinar Jovo Ladi in čevljarji pomočnik Miha Mokus popivala v neki gostilni v Novem Sadu. Ko je Ladi poravnal zapitek, je Mokus opazil, da ima listnico polno tisočakov. Zato je sklenil oropati ga. Domov grede je pianega Ladija večkrat sunil z britvijo in mu vzel več tisoč denarjev. Morda bi zločin ne bil nikoli odkrit, da ga ni izdala lastna žena, s katero se je vedno prepiral. Te dni se je mož zagovarjal pred sodiščem. Obsojen je bil na pet let težke ječe. Sodisce je upoštevalo, da Ladi ni bil težko poškodovan in da je bil Mokus pian.

— **Strašen samotar starca.** Na strašen način si je te dni kočal življenje 60letni Vaso Hrvčanin iz Srednjih Lančev pri Banja Luki. Že dolgo je bolehal na neki vrtni bolezni in zato je često delal, da si bo koščal življenje. Te dni se je zaprl v sobo in si z britvijo prerezal vrat.

— **Borba s kobilicami v Bosni in Hercegovini.** Kakor smo že poročali, so se v Bosni in Hercegovini pojavili ogromni roji kobilic, ki povzročajo velikansko škodo. Sprva so se kobilice pojavile v občini Aladinici, okraj Stolica, splošno se je pa smatralo, da gre samo za lokalno, nadlogo kobilic in zato se ni nihče dovolj pobrigal, da bi kobilice zatrli. Občina Aladinici ni imela dovolj kreditov za zatiranje kobilic in tako se je zgodilo, da so se kobilice strahovito razmnožile. Kobilice nemoteno nadaljujejo svojo pot, uničujejo travnike, polja, njive, sadno drevje in gozdove. Sedaj so se pojavile kobilice tudi v primorski banovini. Opustošile so soto Bivolje Brdo in Plesci in se polagoma pomikajo proti Mostaru. Seljaki uničujejo nadležno golazen z brizganjem nafte in petroleja, vendar se zdi, da bo njihova borba proti njim brezuspešna, kajti krediti za pobijanje golazni so nezadostni. Posamezne občine so že votirale večje zneske. Siromašna občina Aladinici je votirala za uničevanje kobilic 10.000 Din, dočim je dala zetska banovina dosedaj samo 2500 Din. Ogrumni roji kobilic so tudi popravili pokrajino med Jasovko Lokvo in Trebljem v obsegu cellega kvadratnega kilometra.

— **Vse higijenske ustanove, bolnice itd.** uporabljajo za razkuževanje SANITOL, ki kakor lizol povsem zanesljivo zamori bakterije. Dobi se vseh lekarnah in drogerijah.

Iz Ljubljane

— **Novo razstavno zgradbo na ljubljanskem veleselju** so dovršene. Dva nova monumentalna paviliona dičita sejmšče in dajeta s svojo lepo fasado vhodno popolnoma novo, resno lice Lepa konstrukcija in izvedba bo zadivila vsakega obiskovalca, celotno sejmšče bo v ponos naše bele Ljubljane. Načrte je izdelal gosp. arh. Josip Costaperaria, gradbeni in tesarski dela pa Ljubljanska gradbena družba in stavbnik Miroslav Zupan. Zanimivo je, da sta bili obe stavbi kljub vednemu deževju dovršeni v enem mesecu.

— **Dela na ljubljanskem veleselju.** Na ljubljanskem veleselju se vrše zadnja dela. Obnova pavilona sta že dograjena, pobarvana in prepletkana, prebarvani in renovirani so bili tudi stari paviljoni, ki imajo sedaj zidana pročelja, zgrajena je bila moderna blagajna v tivoljskem drevo-redu, prezidan paviljon zagrebške pivovarne ter urejene in popravljene vse druge naprave. Včeraj je prišel na veselstveni prostor električni vrtiklav.

— **Smrtina kosa.** Vseučiliškega profesorja v Ljubljani dr. Aleksandra Bilimoviča in njegovo hčerko Tatjano je zadela hud udarec. V ponedeljek je podlegla v Beogradu težki bolezni soproga prof. dr. Bilimoviča ga. Alla Vitalijevna Bilimovič. Pokojna je bila vzorja plemenite žene in dobre mame. Kot Rusinja je bila splošno znana tudi med Slovenci. Radi so jo imeli in spoštovali vsi, ki so jo osebnost poznali. Njene zemске ostanke so prepeljali iz Beograda v Ljubljano in danes ob 6. se bo vršil pogreb izprid glavnega klobdlova. Bodj ji lahka slovesna zemlja! Težko prizadetemu soprogu in hčerki iskreno sožalje!

— **Podružnica Kola jugoslovenskih sestri v Štepanji vasi** je v nedeljo 11. t. m. zopet pokazala, kako vestno in pošteno izpolnjuje svoje človekoljubno nalogo. Priredila je izvrstno uspehi materinski dan in ljubke deklke so dopolnile prodajate v blagi namen očetove in matere, popoldne je pa neumorna sestra predsednica in poštena dobrotnica podružnice imela prelep govor o materi in o pomenu dneva ter so se izvrstno pripravljene deklke odlikovale z deklaracijami. Po zanimivem programu je podružnica obdarila 14 revnih mater in pogostila matere in otroke s čajem in pecivom, ki so ga pripravile vrle članice. V imenu obdarovanih najpristnejša hvala!

— **Ilj Poni na državni konservatoriji** in šoli Glasbene Matice v Ljubljani se bo vršil redno do konca junija, to je do sklepa šol. leta 1929-30, ki bo na Vidov dan dne

28. junija. Ravnateljstvo opozarja in prosi p. n. starše, da pošiljajo redno mladino v šolo.

— **Ilj. interna vala gojenec operne šole državnega konservatorija v Ljubljani** bo jutri ob pol 6. uri v dramskem gledališču. Spored je sledeči: Leoncavallo: Prolog iz opere Glumaci (Zagar Drago). 2.) Zupanič: Veronika Deseniška (Prolog) (Sida: Dotenc Josipina, Stari Deseničan: Zega Milan, Veronika: Mlekuš Marijeta). 3.) Nicolai: Arja iz 1. del. opere Vesele žene Windsorske (ga. Fluth: Arko Herta). 4.) Prešern: Od železne ceste (Zagar Drago, Kukec Ksenija). 5.) Shakespeare: Sen kresne noči. 1. del. 2. prizor. (Hermija: Vedral Ljudmila, Lisander: Živko Avgust, Helena: Mlekuš Marijeta). 6.) Puccini: Madame Butterfly II. del. (Butterfly: Meze Ana, Suzuki: Vedral Ljudmila, Konzul: Švigelj Cvetko, Goro: Živko Avgust, Yamadori: Zagar Drago). Točke sporeda pod 1., 3., 6., so iz šole ga. Škerlj — Medvedove (dramatična igra), pod točko 2., 4., 5. iz šole prof. Osipta Šesta (Deklamacija). Muzikalno vodstvo ima ga. kap. Nefiat, scenski aranžma prof. Šest. Vstop prost. — Ravnateljstvo vabi gojence zavoda in starše gojencev ter prijatelje konservatorija k posetu produkcije šole.

Za hotele

potrebno kuhinjsko posodo, razne stroje, pribor v veliki izbiri i. t. d. dobiš najceneje pri tvrdki z železnicno

STANKO FLORJANČIČ

LJUBLJANA SV. PETRA CESTA 35

— **Ilj. Filmska opereta »Droge sre«** v 3. taktu se predvaja danes v kinu Matici neprekinjeno zadnjakrat pri predstavah ob 4, 7 in 9 zvečer. Danes je torej zadnja prilika, da si vsak, ki je lepe, velehumoristične operete še ni videl, ogleda ta film. — Jutri brezpogojno nov spored in sicer Richard Tauberjev prvi zvoni film »Ne verujem več nobeni ženski«.

— **Ilj. »Na stazi sramote«**, Danes ob 4, pol 8 in 9 zvečer predvaja ZKD v kinu »Ljubljanski dvor« izredno lep, zanimiv in poučen film, ki nam v pretresljivih slikah pred očuje nesrečno usodo dekleta padlega vele nepravilne vzgoje in brezbrzičnosti staršev na pot sramote. Film nam pred očuje življenje današnje mladine in vse usodopolne posledice slabe vzgoje. Nad filmom je pravzela protektorat »Liga za zaščito nedoraslih deklet«. Iz vsakega prizora tega krasnega filmskega dela zveni klic: Matere čuvajte svoje hčerke! Vsaka mati in vsak oče si mora brezpogojno ogledati to filmsko delo če mu leži na srcu sreča njegovega otroka. — Pred filmom govori uvodno besedo g. prof. Pavh. Pri vseh predstavah najnižje ljudske cene 2, 4, 6 in 8 Din.

— **Ilj. »Zvesto srce in delovna noč«** Pod tem geslom priredi Splošno žensko društvo v Ljubljani v Jakopičevem paviljonu od 29. maja do 9. junija t. l. zanimivo in poučno razstavo umetno — obrtnih ročnih del, ki so se jih naučile izdelovati naše prababice, babice in matere, in so se do današnjega dne razvila do izredno visoke stopnje. Torej kar se je z zvesto ljubezljivo in vdanostjo ohranilo iz preteklosti in kar je delovna ženska roka ustvarila v sedanjosti, to naj pokaže ta razstava. Namen razstave je, vzgojiti v naših ženah okus do zares lepega in navajati jih na to, da bodo znale v vsakem delu ločiti pristno od nepristnega, skrbno in umetniško izdelano od površnega in zanikarnega. Za vsako tehniko bo razstavljen le nekaj izbranih komadov, ki naj pokažejo najprimitivnejši začetek in dalje razvoj vsakega posameznega dela do njegove popolnosti. Tudi ne bo manjkalo pripomočkov, ki se z njimi ali na njih to ali ono delo izvršuje. Razstava se vrši v času in okviru veleselja.

— **Ilj. Sentiakobski oder.** Danes repriza krasne drame »Grožnja« na Sentiakobskem gledališkem odru. Predprodaja vstopnic v trgovini g. Milosla Karničnika, Stari trg.

— **Ilj. Tovariši umetniki!** Od Udruženja grafičnih umetnikov, sekcija Ljubljana, smo prejeli: V svrhu razširjenja razmer po londonski razstavi vabimo vse prizadete na tozdevni razgovor, ki naj se tiče posebno načina postopka, kakor naj se prepreči v bodoče v takih primerih samovoljne posameznikov in umetniških skupin. Sestanek bo v soboto 24. t. m. v restavraciji »Mrak«, Rimska cesta, ob 18.

Iz Celja

— **Ilj. Celjski mestni avtobus.** Celjsko mestno avtobusno podjetje uvede počeni s soboto 24. t. m. sledeče avtobusne zveze: Celje — Rogaska Slatina, odhod iz Celja ob 12.50, skozj Grobelno ob 13.55, Smarje 14, Mestnje 14.08, s prihodom v Rogasko Slatino ob 14.20. Iz Rogaske Slatine odhod ob 14.25, skozj Mestnje ob 14.37, Podčetrtek 15.18, prihod v St. Peter pod sv. Gorami ob 16.09. Odhod iz St. Petra pod sv. Gorami ob 17.52, skozj Podčetrtek 18.43, Mestnje 19.24, Rogaska Slatina 19.36 in prihod v Rogatec ob 19.49. Odhod iz Rogatec ob 19.55, skozj Rogaska Slatino ob 20.08, Mestnje 20.20, Smarje 20.28, Grobelno 20.45, in prihod v Celje ob 21.20. Dosedanja proga Celje — St. Peter pod sv. Gorami ostane zjutraj in zvečer neizpremenjena. Potniki v ozir iz Maribora imajo na Grobelnem zjutraj in zvečer zveze z osebnimi vlaki v oz. iz Maribora. Potniki iz celjske smeri v Rogasko Slatino, oz. Rogatec prestopijo na Mestnjo takoj na avtobus iz St. Petra pod sv. Gorami proti Rogatcu. Tudi proga Celje — Kozlje — Podsedra ostane neizpremenjena.

— **Ilj. Nov mestni avtobus.** Predvčerajšnjim je celjsko mestno avtobusno podjetje prejelo iz Nemčije nov avtobus znamke »Mercedes-Benz«. Avtobus je precej popolnejši od dosedanjih avtobusov iste tvrdke. Včeraj je napravil svojo prvo vožnjo v Dobro, kjer že kar mrgoli letoviščarjev.

Katera mamica ima najlepše dete

Zanimiva prireditev »Atene« — Podrobnosti tekme otrok, ki bo prva v Ljubljani.

Ljubljana, 22. maja.

Naša agilna in vedno iznajdljiva Atena je imela zopet srečno misel. Razpisala je tekmo najlepših, najbolj zdravih in najbolj razvitih do 2 let starih otrok. Vsaka vas ima že svojo mäs in Kranj ima še celo svojega Adonisa. Ljubljana pa hoče vedeti, katera mamica je tako srečna, da jo je štorlja postregla boljše kakor vse druge odjemalce. Ideja sicer ni nova, ker je bil tako radoveden celo Mussolini in enake tekme prirejajo vsi narodi, ki sta jim mar lepota in zdravje. In povsod se teh potrebnih in koristnih tekem udeležujejo vsi sloji, ker so toliko pametni, da pri štorlji ne računajo na protekcijo vplivne žlahte in hranilne knjižice. Najvišja dama se prav nič ne ženira, če njen ljubljenski konkurent s kmečkimi zavajenkom in z dekletom uboge dslavke. Še več, tudi pri nas bo razsodišče upoštevalo socialne prilike mater, saj je namreč siromašni nezakončni materi brez najpotrebnejših sredstev mnogo težje zrediti čvrsto dele kakor v obilju živeči dami. Tekma tudi ni igrača, temveč važen dogodek za zdravje in razvoj naroda, zato je pa tudi razsodišče sestavljeno iz resnih strokovnjakov. Odločali bodo gospodje akad kipar Lojze Dolinar, akad. slikar prof. Ivan Vavpotič, načelnik zdravstvenega oddelka dr. Majer, mestni fizik dr. Mavrič Rus, vojša Dečjega doma dr. Dragaš in asist. žen, bolnice ga. dr. Finkova, vodi pa tekmo in vse priprave načelnica otroškega igrišča Atene, soproga avstrijskega gen. konzula gospa Olga dr. Pleinertova.

Giovanna Ragioni, ki je dobila prvo nagrado kot najlepše in najbolj tipično dete Italije. Razen bogatih daril jo je doletela tudi čast, da je izročila šopek belgijski princesi in bodoči italijanski kraljici Mariji Josi pri poroki s prestolonaslednikom Umbertoom.

To je torej pravo strokovnjaško in znanstveno razsodišče, vendar bo pa tudi vsak obiskovalec tekme dobil glasovnico, tako da bo občinstvo tvorilo drugo razsodišče, ki naj pokaže, kakšno dete mu je najbolj všeč. Tudi ta sodbna bo važna, saj bomo tako spoznali, kakšen lepota ideal ima Ljubljana in s tem prvič videli najdovršenejši tip ljubljanskega otroka, ki ni mnogo različen od splošno slovenskega moškega in ženskega tipa, ker so naše mladenke vedno tako malomeščansko sramežljive, na drugi strani pa tudi domisljavih nazorov, da jim je premizko in ponizujoče udeleževati se lepotnih konkuren, Inozemci, kjer se tudi aristokratke oglašajo k tekam, ki jim prisostvujejo prezidenti in ministri držav in se zanje zanima ves narod, bi smatrali take lepote za lepote nevredne, nemoderne, za nesodobne in za neinteligentne »prijazno grnataše pulke«, kakor je Cankar imenoval ta domači tip. Isto velja tudi za matere, ki svojih krepkih otrok nečejo prijaviti k tekmi, ker se ne zavedajo velikega pomena hvalavredne akcije niti ne marajo ceniti lepote in zdravja svoje dece. Vesele naj bodo, da preiščejo njih ljubljenske naši najboljši zdravniki z vso natančnostjo moderne vede, ker drugače skoraj ni mogoče zbrati okrog otroka toliko otrokovnjakov za drag denar, sedaj bodo pa otroke preiskali brez plačila. Vsaka mati se mora zgledati najkasneje do 26. t. m. v Dečjem domu kraljice Marije pri štorlji, nikoli dr. Dragašu ob delavnikih ob 8. do 12 in ob 16. do 18. ure s točnimi podatki o rojstvu in razvoju otroka. Marsikaj bo gospod štorljar vprašal, kar je važnega za prospek otroka in statistike, obenem bodo pa mamice dobile tudi polno koristnih nasvetov ter vsa potrebna pojasnila.

Za razstavo dobe matere na razpolago vse, posteljice in oblečke, ker bodo otroci pri tekmi vsi enako oblečeni, da se po obleki ne bodo ločili potomci bogatih in revnih družin. Dece nihče ne bo poznal, ker bodo tudi imena mater najstrožja tajnost zdravnikov. Da maškov ne zamenjajo, jih je še mati priroda obeležila z raznimi znamenji, ki jih pozna vsaka mati, razen tega pa dobi vsaka dele za razstavo svojo osebno tabelo, označeno s številko.

Nadzorstvo otrok pravzamejo za časa razstave za nego otrok odlično izvežbane in izkušene sestre Dečjega doma, vendar pa matere morajo pred odhodom od doma

otroke same nahraniti in s seboj prinesiti tudi nekaj svetlega čaja. Drugače bodo pa prijazne sestre skrbele in se zabavale z otroki, da niti domov ne bodo marali več in bodo še bratci in sestrice tekmovalcev hoteli v Dečji dom. Tega pa ne, ker smejte tekmovalci le najmlajši, ki niso stari čez 2 leti, saj na razstavi ne bo vojaški nabor. Ampak kakor hodijo fantje na nabor s harmoniko in petjem, bodo tudi tekmovalci imeli muziko, ki jim bo ves čas igrala najbolj poskočne, no, in brez petja — solo in v zboru najbrže tudi ne bo. Nič se ni treba bati, saj v razsodišču ne bo niti nagega hudega kritika Adamiča niti »Jutro-vegas« Škerjanca, mi smo pa takih mešanih zborov že vajeni.

Pri tekmi v nedeljo 1. junija od 10. do 12. bo toraj prav veselo, zabavno in tudi poučno. Krveločni boji Ilirjanov s Primorjani niso nič proti tej tekmi, če pomislimo samo na množico drukarjev in simpatizerjev, ki bo spremljala vsakega tekmovalca. Vendar nas je pa strah, da drukarji z glasovnicami ne podelje vsakemu otroku prve nagrade, ker je v njihovih očeh njihov favoriti vedno najlepši. K sreči so pa vsi tekmovalci tako vzorno vzgojeni, da golovo ne posežejo v eventualni prelep. Naj bodo za zgled našim športnikom! Šlo namreč ne bo samo za čast in slavo, ampak tudi za nagrade.

Čast imeti najlepše dete se sploh preplačati ne da, pa tudi nagrade bodo prav lep in dragocen spomin. Dečji dom kraljice Marije je v ta namen dal že 1000 Din in tudi občinski odbor Rdečega križa ter mesta občina sta se z darilom izkazala, kako visoko cenita ceniti zdravje in lepoto najmlajših državljanov, razen tega pa dobe mamice tudi priznalne diplome, malčki pa krasne srebrne spominske obeske. Tudi občije bi pravzaprav morali biti odklikovani, ampak ta zadeva nikdar ni prav gotova, kakor so dejali že v starem Rimu. No ja, ponosni bodo pa vendar, ampak stepti se menda ne bodo, saj svojih potomcev tudi ne doje in ne previjajo ter se že togote, če princ ali princesa samo začvika.

Razen otrok bo pa na Atinemem igrišču v Tivoljskem parku tudi razstava in prodaja higijeničnega perila, higijeničnih igrač in literature o negi otrok, sestre iz Dečjega doma bodo pa pokazale, kako se pravilno pripravi hrana za male človečke in povedale vse, kaj jim najbolj prija. Na razstavnem prostoru, ki ga bo naša ugledna Vidmarjeva firma dekorirala a svojimi apartnimi solnčniki, bo še omenjeni promenačni koncert in pa razen drukarjev tudi množica ljudi z vseh strani države, saj je takrat vendar še tudi veleseljem.

Uspeh prireditve je zagotovljen, ker je med občinstvom za tekmo ogromno zanimanje in je priglasenih že nad 50 otrok, vendar naj pa še vse mamice priglasijo svoje zdrave ljubljence, da jih bo več. Sicer pa nihče ne dvomi o uspehu, saj razstavo prireja 40 dam Atene, ki se jim vedno vse postreži. Dela imajo čez glavo in rabijo tudi denar, ker jih je ureditev in prenovitev otroškega igrišča stala že 30.000 Din. Zato bo pa vsak rad dal kovača za vstopnino in plačal tudi za mladino po 5 Din, vredna bo pa tekma za vsakega mnogo več.

Posmrtna pustolovščina vojvode de Croy

V novembru l. 1700 se je vršila v silnem snežnem meteu blizu Narve bitka med vojsko švedskega kralja Karla XII. in ruskega carja Petra Velikega. Ruska vojska je bila poražena. Posledice zmage so se kmalu pokazale v dolgi vrsti odličnih ujetnikov, katere so odvedli preko Revala na Švedsko. Med ujetniki je bil tudi vojvoda de Croy. Pustolovski plemič, ki se je klal iz enega boljšega na drugo in je udeležil vseh taktičnih vojn v Evropi. Bivanje v Revalu je porabil vojvoda za razvedrilo. Živel je kot pravi velikaš in razmetaval denar na debelo. Zapravljal je sveda izposojeni denar. Zato ga tudi niso poslali z drugimi ujetniki na Švedsko, temveč je moral ostati v Revalu kot talec za dolgove. Vojvoda ni mogel zbrati toliko denarja, da bi poravnal svoje dolgove in čez dve leti je v Revalu umrl. Upniki so obdržali kar njegovo truplo kot jamstvo za dolgove. Krste s truplom niso pokopali, temveč so jo položili v kapelico. Pogajanja z dolžnikovimi sorodniki so se pa vlekla tako dolgo, da so upniki po vrsti umrli. Krsta s truplom je pa ostala do nedavnega v kapelici v Revalu. Na nepojasnjen način se je truplo pustolovskega plemiča samo posušilo in izpremenilo v mumijo, ki je postala največja znamenitost mesta in vir stalnih dohodkov revalske kapelice. Šele nedavno so se sorodniki vojvode de Croy na Holandskem spomnili svojega pustolovskega prednika in prepeljali njegovo truplo na Holandsko, kjer je bilo končno položeno k večnemu počitku.

Štiripersna deteljica.

— Pogled dušica, štiripersna deteljico sem našel.

— Ah, to pomeni, da se bova kmalu poročila!

— Jaz sem pa mislil, da prinaša štiripersna deteljica srečo.

KAJENJE

Edgar Wallace kaže ni mogel drugače delati, kakor da je vmes pušil. »Škoda,« je pripomnil Bernard Shaw, ko je čul o tem, da ga ni še nihče odvalil kajenje.

Augustus Muir:

Krog zločinov

Roman

Na koncu perona se je ustavil in pogledal v črno žrelo predora, potem se je pa obrnil. Razburjiv telefonski pogovor s Hallamom iz Pariza je bil prejšnji dan prekrižal njegove račune. Iz previdnosti je bilo treba takoj zapreti pisarno na Dane Streetu v Westminsteru. Nekaj besed agentu, da trgovina ne gre in da mora on, Warner, nemudoma na potovanje. Nekaj besed hišniku pri izročanju ključev in John Warner je izginil iz trgovskega sveta. Pogledal je na uro. Vlak iz Tilbury je imel že zamudo. Če se je Hallam in Molly Langtonovi posrečilo pravočasno odpotovati iz Pariza, je vse v redu. Če se jima pa ni posrečilo, jima zdaj tudi on ne more pomagati. Žal bi mu bilo Hallama, če bi se zgodilo najhujše, toda tolažila ga je misel, da je Hallam dobro vedel, kakšna nevarnost mu preti. Položaj Molly Langtonove je bil malo drugačen. Pri misli na njo je John Warner namršil obrvi, kakor da napeto razmišlja.

Kar je začel za seboj ritmično uhanje pare in obrnil se je. Vlak se je počasi pomikal proti peronu. John Warner je stopil k ograji in se ozrl na vse strani. Na peronu sta bila samo dva policaja. Takoj je spoznal, da ni na peronu nobenega preoblečenega detektiva iz Scotland Yarde. Tu torej ne bo neprijetnega presenečenja, če sta srečno prispela v London.

Warner se je oziral po izstopajočih potnikih. Kar se je ustavil njegov pogled na znani postavi.

Navihaneč, se je pomislil in pohvalil sam pri sebi Viktorja Hallama, da se je tako imenitno preoblekel. Molly Langtonove bi pa na prvi pogled sploh ne spoznal.

Viktor Hallam je bil močno sključen in kolena so se mu šibila, kakor da nosi najmanj sedem križev. Odvedel je dekleta k ograji in tu je pristopil k njej John Warner. Moža sta si segla v roke. Človek bi mislil, da sta prijatelja, ki sta se srečala po dolgem času, kajti oba sta vedela, da morata biti zelo oprezna tudi če ni nikjer nič sumljivega.

John Warner je podal roko tudi dekletu, ki pa njegove prijaznosti ni hotela opaziti. Oči so se ji srdito zaiskrile in obrnila se je k Hallamu.

Hvala vam. Izpolnil ste svojo obljubo, gospod Hallam, a zdaj se moram posloviti od vas. Že se je hotela obrniti, ko je stopil k njej Warner in jo prijel za roko.

Ne morete oditi sami — to je nevarno, — je zašepetal. — Najbolje bo, če vstopite v moj avtomobil. Videli boste, da ste v njem še najbolj varni.

Omahovala je. Vsa prestrašena se je ozrla po peronu. Rahlo ji je položil roko na ramo.

Obžalujem, gospodična Langtonova, — vem, da vam je bilo to zelo neprijetno. Dovolite, da vas nagradim za to neprijetnost — dovolite, da vam pomagam.

Zasmejal se je na svoj stari način. In ko se je zagledal v njo s svojimi prijaznimi rjavimi očmi, iz katerih je

odsevalo iskreno zanimanje, se je zdelo Molly skoro neverjetno, da ima ta mož kaj opraviti z zločinom.

Warner se je obrnil k Viktorju Hallamu.

— Z vami spregovorim pozneje, — je dejal. — Lahko mi zaupate gospodično Langtonovo. Moram jo spremiti do doma, da bom vedel, da se ji ni nič zgodilo. To je pač najmanj, kar morem storiti za njo po vsem tem, kar je doživela. Bili ste zelo pogumni, gospodična Langtonova!

Se vedno jo je držal za roko in tako jo je odvedel k avtomobilu. Hallam je ta čas izginil. V naslednjem trenutku je že videla dolg, temnosiv avtomobil, ki se je ustavil pred njima ob hodniku.

— Ne, hvala, gospod Warner. Zdaj se poslovim tudi od vas.

Opravila je z Warnerjem in Hallamom, vse je bilo med njimi končano in nobena sila na svetu je ne pripravila do tega, da bi pogledala temu ali onemu še kdaj v obraz. Zadnji dan je bil najtežji v njenem življenju. Ta dan zaklene v najskrivnejši kotiček svojih misli in pozabi nani.

Warner se je ozrl čez ramo in Molly je opazila v njegovih očeh sledove strahu.

— Hitro! — je zašepetal. — Vstopite hitro!

Vsa prestrašena je ubogala. Warner je na dal brž soferju vsa potrebna navodila. Avtomobil se je pomešal med množico motornih vozil.

— Komaj sva odnesla pete, — je dejal Warner. — Če razmišljam o tem, se mi zdi, da bi ne bilo dobro, če bi se vrnil v svoje stanovanje, dokler ne bova prepričana, da ni nobene nevarnosti. Stanujete v Bloomsbury, kaj ne? Najbolje bo, če stanovanje takoj odpoveste. Če bi se ravnali po mojem nasvetu, bi se sploh več ne vrnila tu. Tudi svojo pisarno na Dane Streetu sem opustil. Čemu bi človek po nepotrebnem silil v nevarnost? Angleška policija je še na nogah.

Nagnil se je k soferju in mu nekaj zašepetal. Avtomobil je zavil na desno.

— Torej me peljete domov? — je vprašala Molly.

— V vašem lastnem in v svojem interesu — ne, — je odgovoril Warner. — Kaj ne razumete, da v lastnem interesu ne morem dovoliti, da bi se vam kaj pripetilo?

— Mislite v primeru, če bi poyedala policijo, kar vem?

— V primeru, če bi to iz vas izsilili — da.

Nekaj časa je molčal.

— Presodite to zadevo iz lastnega vidika, gospodična Langtonova. Recimo, da bi vaš aretirali. Hallam in jaz sva edina, ki lahko dokaževa vašo nedolžnost. To bi pa pomenilo, da se izročava sama roki pravice.

In skomignil je z rameni, češ, kaj takega ne more nihče zahtevati od nje. Avtomobil se je ustavil na koncu dolge asfaltirane aleje med visokim drevjem.

— Stopiva za trenutek v mojo zasebno pisarno, da se pomeniva o tem, — je predlagal Warner. — Tam boste vsaj začasno na varnem. Upam, da me ne smatrate za moža, ki zapuša v nevarnosti svoje prijatelje ali tiste, ki so mu zvesto služili.

Darujte za slepce!

Češki zdravniki proti Zeileisu

Soglasna obsodba Zeileisovih metod — Zanimive sodbe strokovnjakov o Zeileisovem lečenju

Čudodelni »zdravnik« v Gallsbachu, ki leči s pomočjo skrivnostnih instrumentov vse bolezni, je znan že po vsej Evropi. Pa ne samo da ljudje vedo zani, temveč tisoči tudi potujejo v Gallsbach iskat zdravja. Proti Zeileisovim metodam so nastopili že mnogi zdravniki in v terek so jih obsodili tudi češki zdravniki. Društvo čeških zdravnikov je imelo namreč v terek zborovanje, na katerem je predsednik prof. dr. Ostrčil v uvodnem govoru naglašal, da se češko zdravništvo noče pečati s Zeileisom zato, ker bi smatralo njegove metode za nekaj novega v seznamu čudodelnih zdravnikov, temveč samo zato, ker romajo tudi Čehoslovaki v velikih množinah v Gallsbach in ker verjamejo Zeileisu celo v zdravniških krogih. V javnem interesu so se torej zbrali zdravniki, da pouče javnost, kako je treba presojati Zeileisovo zdravniško prakso.

O lečenju v Gallsbachu je podrobno poročal kopališki zdravnik dr. Max Wassermann. On je proučil Zeileisovo življenje in se prepričal, da je mož v 30 letih svoje prakse že večkrat menjal sredstva in metode in sicer po tem, kakor se je izpreminjala kritika njegovih sredstev in metod. Prav tako izpreminja svoje metode tudi zadnje mesece, ko se strokovna kritika vedno bolj obrača proti njemu in ko se mu po zakonih znanosti dokazuje, da njegovi instrumenti ne morejo imeti onega učinka, katerega jim sam pripisuje. Dr. Wassermann je na lastne oči videl Zeileisovo lečenje. Znanstvenikov Zeileis ne sprejema in zato je prišel dr. Wassermann v Gallsbach kot bolnik. Pritoževal se je, da ne more spati. Sprejet je bil z mnogimi resničnimi bolniki v moderno opremljeni ordinacijski sobi, čudodelni zdravnik je šel mimo njih s svojo čarobno palico, dotaknil se je vsakega in ordinacija je bila končana. Dr. Wassermann je pravil, da je bilo okrog njega vse polno bolnikov, katere so mučile najrazličnejše bolezni. In Zeileis je lečil vse na isti način. Napravil je trenutne diagnoze in naročil svojim asistentom, naj predpišejo bolnikom lekarnstva. Pri receptih na nikoli ne pozabi na to, kako dolgo se mora bolnik muditi v Gallsbachu in kolikokrat mora priti k njemu.

Dr. Wassermann je kot strokovnjak kritiziral Zeileisove metode in izjavil, da je naravno, da ima vsak fizikalni vzrok gotove posledice in da lahko zdravnik te posledice terapevtsko izkoristi. Celot Zeileisov instrument lahko povzroči take posledice, če se pravilno rabi. Ker pa leči Zeileis vse bolezni in v vseh stadijih, moramo nazvati njegovo prakso samo humbuk. Med bivanjem v Gallsbachu se je spomnil dr. Wassermann prizora z božje poti pri sv. Vigiliu na italijanski rivjeri. Tia vodijo kmetije holne ose in jih puste blagoslovljati. Tudi Zeileis postavlja svoje bolnike v vrsto in se jih dotika s čarobno palico. Razlika je samo ta, da gre pri njem procedura zelo hitro. Mož odpravi dnevno do 3000 bolnikov. Pri sv. Vigiliu je oslov mnogo manj.

O fizikalni strani Zeileisovega lečenja je govoril docent dr. Polland. Strokovno in prepričevalno je dokazal, da znanstvene, zlasti pa fizikalne podlage nima niti čudodelna cevka, niti heliova svetilka, niti radijski žarki z visokofrekvenčnimi valovi in da je fiziku mučno govoriti o vsem tem resno, ko se da z enostavnimi številkami in osnovnimi pravitli dokazati, kako zelo podcenjuje Zeileis s svojimi pačdaši nevednost svojih bolnikov. Radiolog državnega zdravilišča v Jachymovu dr. Markl je dopolnil poročilo docenta Pollanda iz svoje stroke in je tudi energično obsodil absurdno Zeileisovo trditev o biološkem vplivu obsevanja z radijem. Kot Zeileisov bolnik je spoznal čuda Gallsbacha in izkušnje ima ne le kot strokovnjak, temveč tudi kot prizadeti. Zeileis je napravil pri nlem diagnozo žledčnega čira, katerega na praški specialisti niso potrdili.

V debati, katere so se udeležili prof. dr. Syllaba, dr. Kavka in dr. Šipek je prof. dr. Jirasek omenjal, da ga ne jezi toliko zdravniška stran Zeileisove prakse, kolikor narodnogospodarska. Samo v zadnjem četrtletju je romalo v Gallsbach 4000 Čehoslovakov, kar pomeni pri skromnem računu okrog 5 milijonov proči vrženega denarja. Narod, ki je korakal v prosveti tolikokrat pred drugimi narodi, je tu dokazal, da je zablodil v največjo nevednost. In proti temu moramo odločno nastopiti, ker gre za dobro ime našega naroda in za razmetavanje narodnega imetja. Psihiater dr. Kavka je proglasil Zeileisa za tipičnega paranoika in psihopata, ki je v polni meri odgovoren za svoje delanje. Prof. dr. Syllaba na priznava Zeileisu pravico do lečenja, toda samo v smislu potujočih srednoveških mazačev.

Na zborovanju so bili sprejeti tudi sklepi, ki bodo sporočeni vladi. Vlada in zdravniške ustanove naj bi prepovedale prakso onim zdravnikom, ki bi oznanjali lečenje po Zeileisovih metodah ali kakorkoli vabili bolnike z njegovim imenom. Zborovanja sta se udeležila tudi rektor Karlove univerze prof. dr. Matiegka in dekan medicinske fakultete prof. dr. Schutz.

Haremi tulenjev

Te dni se je pričelo eno najzanimivejših preseljevanj živali, kar jih pozna narava. Tulenji se napotijo navadno v aprilu iz tropičnih vod na skalnato obalo Aljasko v svoja stara bivališča, kamor prisplo koncem maja. Sprejaj potujejo krčela samcev, ki plavajo 15 do 20 km od obale pod zaščito ameriške ladje »Snohowisch«. Čim dosežejo kanadske vode, jih sprejme pod zaščito angleške ladje »Vancouver« in »Snohowisch« se vrne, da sprejme pod zaščito ogromna krčela samic in mladih samcev. V morju blizu Aljasko jih sprejme pod zaščito ladja ameriškega ribarskega departementa »Unalaga«, ki straži tudi skalnato zemljo Sv. Pavla, kjer se tulenji navadno naselijo.

Tu se starejši samci spoprimejo za bivališča svojih soproj. Čim se samice približajo, se prične druga borba in sicer zaradi haremov. Tulenji v tem pogledu niso posebno skromni. Kapitan Barlet je ugotovil, da imajo nekateri samci v svojih haremih do 130 samic. Starejši in šibkejši samci se zadovoljeje z 2 ali 3 samicami. Čim pridejo na svet mladiči, izgube samci interes na svojem haremu in pošljejo vse svoje boljše polovice k vragu.

Tibet, dežela čarovnij

Azija je dežela skrivnosti in čudežev. Od Sibirie do Indije in od Perzije do Koreje preko vse Kitajske se razteza Tibet s fenomenimi in pojavi, ki so deloma še zdaj nepojasneni. Zlasti Tibet, kamor pride raziskovalec le težko zaradi neugodnega podnebja in sovražstva domačinov, je s svojimi svetili, čarovniki in svečniki še vedno dežela skrivnosti. Francozinji Aleksandri David-Neel se je posrečilo naseliti se v Lhasi in priboriti si dostop v svetilišča. Videla je marsikaj, o čemur svet še ni imel pojma. Svoje vtise in doživljanje je opisala v knjigi »Mystiques et magiques du Tibet«, ki kateri je napisal uvod član akademije znanosti d'Arsonval.

Že naslovi posrednih poglavij te knjige pričajo jasno o vsebini. »Trgovina z demoni«, »Banket mrličev«, »Začarano bodalo«, »Skrivnostno truplo«, »Plesoča smrt«, »Požiralci ognja« itd. Med drugim pripoveduje David-Neelova o obredu s truplom, ki vstane. Dotičnega, ki opravi ta obred, zapro samega s truplom v temno celico. Mrlič naj bi oživel s tem, da leže nani, pritiska svoje ustnice na njegove in ponavlja neprestano neko magično formulo. Čez nekaj časa se začne mrlič premikati, hoče vstati in zbežati. Čarovnik ga mora tedaj krepko zgrabiti okrog pasu in pritegniti nase. Mrlič se vedno bolj zviša, poskakuje in hoče pahniti čarodeja od sebe, ta pa skače z njim in pritiska svoje ustnice na njegove. Slednji se pojavi konec mrličevega jezika med ustnicami. To je kritičen trenutek. Čarovnik mora mrliču odgrizniti jezik. Čim se mu to posreči, se truplo zgrudi in obleži nepremično. Mrličev jezik pa čarovnik posuši in dobi v njem močno magično orožje.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

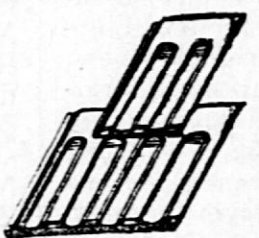
Izgubljeno bogastvo

— Ob vse premoženje sem prišel.
— Kako to?
— Zelo enostavno. Hotel sem se poročiti z milijonarko, pa mi je dala košarico.

Opeko in strešnike

vseh vrst za zidavo hiš, iz znanih Karlovskih opekarn »ILOVAC«, dobavlja franco vsaka postaja po konkurenčnih cenah, samo

»EKONOM«, generalno zastopstvo za Dravsko banovino, Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 7.

Specerijsko opravo

kupi Jančigaj, Tavčarjeva 1; prodaja na novo konjsko prmo opremo, stroji za izdelovanje cementnih blokov in 3 različne pisalne stroje. 1649

Tesan les

popolnoma suh, za takojšnje uporabo, za stavbe ima stalno v zalogi les, dr. z o. z., Ljubljana — Dunajska c. 46, telefon Stev 2820. 47/T

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plačo se lahko tudi v znakah. Za odgovor znaklo! — Na vprašanja brez znakme ne odgovorjamo! — Najmanjši oglas Din 5

Železen štedilnik

ugodno prodam. Ogleda se lahko vsak čas Hradečkova vas 38. 1676

Gramofonske plošče

plesne komade, opere, zbori in solisti do 40 komadov, skoraj nove, poceni prodam. Ogleda se vsak dan od 6. do 7. zvečer. Stan in dom, vila Hrovat, pritličje. 1636

Razstavljalci jubilejnega velesejma!

Prevzamem vsa aranžerska dela. Cenjene ponudbe na upravo pod »Dobro aranžer« — 1474. 1474

MODROCE

la afrik močno blago Din 240.— spodnje modroce, mreže, postelne odeje nakenejše kupite pri

RUDOLF SEVER

Marija trg 2

Zahtevajte vzorce! 29/T

Družabnico

s 50.000 Din ali več sprejme trgovce. Ponudbe pošljite upravi pod šifro »Družabnica«. 1623

Trg. učenko

iz dobre hiše sprejemem v specerijsko-galanterijsko trgovino po dogovoru. Cenj. ponudbe na Slavo Gosti, trgovka, Pregrada. 1648

Posestvo

arondirano, velika gospodarska poslopja, tik glavne ceste in kolodvora proda Dolinar, Svetje-Medvode. 1647

Zastoni

pošljemo vsakemu na zahtevo bogato ilustrovani cenovnik električnih svetencev in drugih razsvetil.

Tvorniško skladišče svetencev, Zagreb, Gunduličeva ul. 7

„Radiorad“

Za birmo

najlepša in najcenejša darila dobite le pri trvdki

A. FUCHS

Ljubljana, Šelenburgova ulica 6

Žrebanje v drž. raz. loteriji

Dne 19. maja so bile naslednje pri nas kupljene srečke izžrebane:

Din 2000.— 1.890, 98.122.

Din 500.—	1.896	8.002.	8.031.	9.724.	16.026.	16.058.	17.960.
27.771.	27.786.	29.225.	33.778.	33.784.	34.189.	35.372.	35.385.
36.654.	36.660.	36.664.	36.688.	37.734.	37.750.	38.169.	38.174.
42.996.	44.122.	44.136.	46.615.	47.406.	47.478.	48.332.	48.360.
49.412.	49.415.	49.441.	49.477.	49.483.	57.309.	57.383.	58.827.
59.529.	59.554.	66.436.	66.470.	67.541.	67.559.	67.579.	68.729.
68.779.	68.782.	69.169.	69.188.	69.445.	69.461.	69.468.	69.476.
72.070.	72.074.	73.792.	73.958.	73.980.	75.007.	75.029.	75.038.
75.078.	75.089.	75.151.	75.165.	75.200.	76.625.	76.670.	76.684.
77.205.	77.245.	77.337.	77.349.	78.037.	78.087.	78.089.	84.183.
84.197.	86.934.	86.983.	87.241.	87.266.	87.803.	87.833.	87.852.
87.865.	87.869.	87.936.	87.951.	89.127.	89.128.	89.162.	91.301.
91.312.	96.626.	96.627.	96.647.	96.672.	96.680.	96.826.	96.876.

Do 2. junija bodo izžrebani še naslednji večji dobitki:

2 Premije po Din 1.200.000.—	20 premij po Din 20.000.—
2 » » » 500.000.—	48 » » » 10.000.—
2 » » » 400.000.—	110 » » » 4.000.—
2 » » » 300.000.—	776 » » » 2.000.—
2 » » » 40.000.—	39.026 » » » 500.—
16 » » » 30.000.—	

Onim, ki so bile srečke izžrebane za mal dobiček, bomo izžrebane srečke zamenjali za neizžrebane, da bodo mogli nadaljevati igranje na visoke dobitke. To pa je toliko časa, dokler bo kaj neizžrebanih srečk na zalogi. Izžrebane srečke nam je takoj vposlati.

Zadružna hranilnica. Ljubljana. Sv. Petra cesta 19.